

WIELKOPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTEKÓW
W POZNANIU
DELEGATURA W KONINIE
Al. 1 MAJA 7
62-510 KONIN

Konin, dnia 23. 05. 2023 r.

Ko.WN.5142.1224.2.2023

POZWOLENIE NR 92/2023/A

Na podstawie art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 92 ust. 3-6 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b i c, art. 7 pkt 1 oraz art. 36 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 840), § 12 ust. 1-3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 81), jak również na podstawie art. 104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 775),

Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

po rozpatrzeniu wniosku **Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciciela w Ciążeniu** z dnia **11. 05. 2023 r.** (wpłynął w dniu **16. 05. 2023 r.**) w sprawie wydania pozwolenia na **prowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich w zakresie: usunięcia wtórnych warstw przemalowań i pobiał, usunięcia wtórnych napraw tynku, konserwacji historycznego podłoża i uzupełnienia jego ubytków, konserwacji historycznych pobiał i uzupełnienia ich ubytków oraz konserwacji historycznych polichromii i uzupełnienia ich ubytków, które to prace konserwatorsko-restauratorskie prowadzone będą na ścianach i sklepieniach prezbiterium, nawy, kruchty zachodniej, kaplicy północnej, kaplicy południowej i zakrystii kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Jana Chrzciciela, w zespole tegoż kościoła, usytuowanego na nieruchomości przy ul. **Wolności 1** w granicach działki nr **308/2** w **Ciążeniu**, wpisanego wraz z tym zespołem do rejestru zabytków pod numerem **85/102/A** decyzją **Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 31. 05. 1968 r.**,**

POZWALA

Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciciela w Ciążeniu

Za zgodność
odpisu z oryginałem,
6.12.23 r.
WIELKOPOLSKI URZĄD
OCHRONY ZABYTEKÓW w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
71 76 744 71 83

na prowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich w zakresie: usunięcia wtórnych warstw przemalowań i pobiał, usunięcia wtórnych napraw tynku, konserwacji historycznego podłoża i uzupełnienia jego ubytków, konserwacji historycznych pobiał i uzupełnienia ich ubytków oraz konserwacji historycznych polichromii i uzupełnienia ich ubytków, które to prace konserwatorsko-restauratorskie prowadzone będą na ścianach i sklepieniach prezbiterium, nawy, kruchty zachodniej, kaplicy północnej, kaplicy południowej i zakrystii kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Jana Chrzciciela, w zespole tegoż kościoła, usytuowanego na nieruchomości

przy ul. Wolności 1 w granicach działki nr 308/2 w Ciążeniu, wpisanego wraz z tym zespołem do rejestru zabytków pod numerem 85/102/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 31. 05. 1968 r.

Warunki szczegółowe:

1. Szczegółowy zakres prac konserwatorsko-restauratorskich określa opracowanie: *SPRAWOZDANIE Z PRZEPROWADZONYCH WSTĘPNYCH BADAŃ ORAZ PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE PRZY POLICHROMII WEWNĄTRZ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚW. JANA CHRZCICIELA W CIAŻENIU, OPRAC. BOGUMIŁA TERZYJSKA I EWA KRUK, ŁÓDŹ 2019.*
2. Prace konserwatorsko-restauratorskie objęte niniejszym pozwoleniem prowadzić winna osoba spełniająca wymagania, o których mowa w art. 37 a ust. 1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. Wnioskodawca zobowiązany jest do przekazania Kierownikowi Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac konserwatorsko-restauratorskich objętych niniejszym pozwoleniem, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej te prace, imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej prace konserwatorsko-restauratorskie objęte niniejszym pozwoleniem, dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37 a ust. 1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz oświadczenia osoby prowadzącej prace konserwatorsko-restauratorskie o przyjęciu przez nią obowiązku wykonywania tych prac – zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.
4. W trakcie prac konserwatorsko-restauratorskich objętych niniejszym pozwoleniem – zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 4 cytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – osoba prowadząca prace konserwatorsko-restauratorskie prowadzić winna dokumentację przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac. Dokumentacja ta winna być prowadzona w taki sposób, aby umożliwiała jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności i użytych materiałów. Dokumentacja ta winna być przekazana Kierownikowi Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia prac.
5. Osoba prowadząca prace konserwatorsko-restauratorskie objęte niniejszym pozwoleniem – zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 5 cytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – winna opracować sposób postępowania z zabytkiem po zakończeniu prac konserwatorsko-restauratorskich i przekazać to opracowanie Kierownikowi Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia prac.
6. Wnioskodawca zobowiązany jest zawiadomić Kierownika Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu – zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 2 cytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – o terminie rozpoczęcia oraz zakończenia prac na 3 dni przed tym terminem.
7. Wykonawca prac konserwatorsko-restauratorskich obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić Kierownika Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu – zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 3 cytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac.

Zgodnie z
odpisu z oryginałem

6.12.23 r.

Renk

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin

71 78 74 71 80

8. Prace po zakończeniu należy zgłosić do odbioru konserwatorskiego.

Zawiadomienia przekazuje się pisemnie, za pomocą faksu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 334):

- nr faksu - 63 244 71 26

- konin.sekretariat@poznan.wuoz.gov.pl

Termin ważności pozwolenia: do dnia 31. 12. 2025 r.

Odpowiedzialny za prace konserwatorsko-restauratorskie jest wnioskodawca.

UZASADNIENIE

Do Kierownika Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu wpłynął w dniu 16. 05. 2023 r. wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzyciela w Ciężeniu z dnia 11. 05. 2023 r. w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich w zakresie: usunięcia wtórnych warstw przemalowań i pobiał, usunięcia wtórnych napraw tynku, konserwacji historycznego podłoża i uzupełnienia jego ubytków, konserwacji historycznych pobiał i uzupełnienia ich ubytków oraz konserwacji historycznych polichromii i uzupełnienia ich ubytków, które to prace konserwatorsko-restauratorskie prowadzone będą na ścianach i sklepieniach prezbiterium, nawy, kruchty zachodniej, kaplicy północnej, kaplicy południowej i zakrystii kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Jana Chrzyciela, w zespole tegoż kościoła, usytuowanego na nieruchomości przy ul. Wolności 1 w granicach działki nr 308/2 w Ciężeniu.

Przedmiotowy kościół, wraz z jego zespołem, w skład którego wchodzi kościół, plebania i dzwonnica, z uwagi na posiadane historyczne wartości architektoniczne, wpisane zostały do rejestru zabytków pod numerem 85/102/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 31. 05. 1968 r. i skutkiem tej decyzji podlegają one ochronie prawnej na mocy art. 7 pkt 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b i c Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a w związku z powyższym wszelkie działania planowane do realizacji przy tych zabytkach nieruchomych wymagają przed ich podjęciem – zgodnie z art. 36 ust. 1 cytowanej Ustawy – pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Po przeanalizowaniu treści wniosku oraz przedłożonego wraz z wnioskiem, a wymienionego w sentencji niniejszej decyzji, programu prac konserwatorsko-restauratorskich, stwierdzono, że określone tamże prace są możliwe do zaakceptowania ze stanowiska konserwatorskiego, przyczynią się one bowiem do zachowania istniejących i przywrócenia utraconych wartości artystycznych i historycznych wymienionego wyżej kościoła.

Mając na uwadze co powyżej, stwierdzono, że zachodzą przesłanki merytoryczne do wydania pozwolenia zgodnie z wnioskiem wnioskodawcy.

Pozwolenie niniejsze obwarowano jednakże warunkami, wynikającymi z treści § 12 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków – wskazano mianowicie, że osoba prowadząca prace konserwatorsko-

odpisu z oryginałem
6.12.23
p.dula
DELEGATURA W KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
63 244 71 26 244 71 85

restauratorskie objęte niniejszym pozwoleniem winna spełniać wymagania, o których mowa w art. 37 a ust. 1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz że wnioskodawca zobowiązany jest do przekazania Kierownikowi Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac konserwatorsko-restauratorskich objętych niniejszym pozwoleniem, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej te prace, imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej wyszczególnione w pozwoleniu prace, dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37 a ust. 1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz oświadczenia osoby prowadzącej prace konserwatorsko-restauratorskie objęte niniejszym pozwoleniem o przyjęciu przez nią obowiązku wykonywania tych prac. Organ ochrony zabytków ustalił także warunek polegający na obowiązku prowadzenia przez osobę wykonującą prace konserwatorsko-restauratorskie dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac; dokumentacja ta winna być prowadzona w taki sposób, aby umożliwiała jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności i użytych materiałów, a nadto wskazano, iż dokumentacja ta winna być przekazana Kierownikowi Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia prac. W treści pozwolenia zawarto również, że wnioskodawca zobowiązany jest zawiadomić Kierownika Delegatury w Koninie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu o terminie rozpoczęcia oraz zakończenia prac na 3 dni przed tym terminem, jak również o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac.

Mając na uwadze co przytoczono oraz w oparciu o art. 7 pkt 1 i art. 36 ust. 1 pkt 1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIA

Pouczenie co do prawa odwołania

1. Od decyzji niniejszej służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożone za pośrednictwem tutejszego organu w terminie 14 dni od dnia doręczenia (art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego).
- Zgodnie z art. 127 a § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego).

Pozostałe pouczenia

1. Kto prowadzi prace przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub w jego otoczeniu niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł (art. 107d ust. 2 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).
- Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy o ochronie zabytków i opiece

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23
Kuk

URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 79 71 96 244 71 83

nad zabytkami, jeżeli w trakcie wykonywanych prac określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.

Otrzymują:

1. Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Ciężeniu
a/a PP

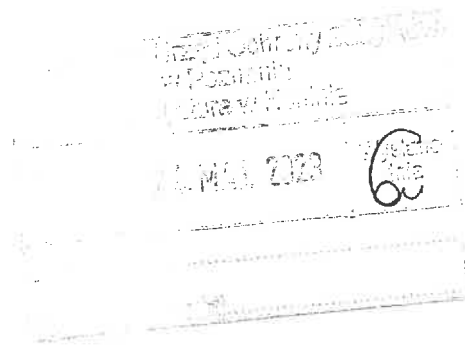
Do wiadomości:

1. Kuria Metropolitalna Gnieźnieńska w Gnieźnie

Z up. Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

mgr Grzegorz Budnik
Kierownik Delegatury w Koninie

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23 r.

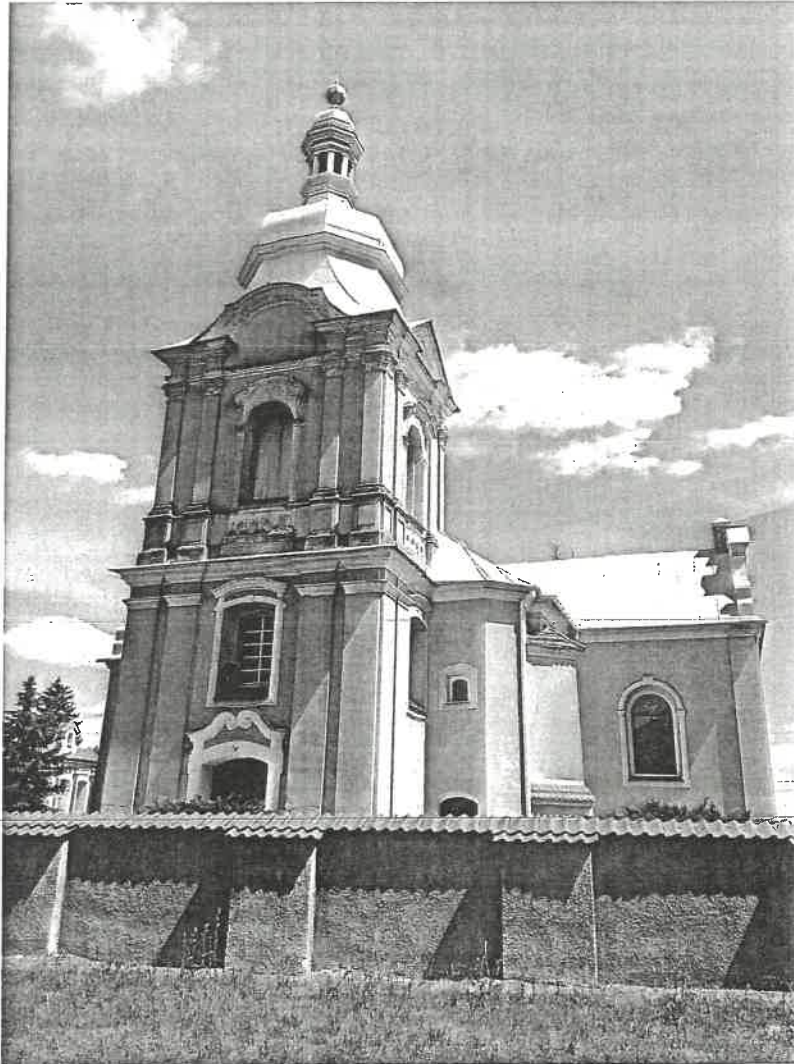
WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 76 74 76 74 71 83

Wniesiono opłatę skarbową

w kwocie 02 zł -

SPRAWOZDANIE
Z PRZEPROWADZONYCH WSTĘPNYCH BADAŃ
ORAZ PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE
PRZY POLICHROMII WEWNĄTRZ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO
P.W. ŚW. JANA CHRZCICIELA W CIAŻENIU

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW w POZNANI
Wojewódzki Konserwator Zabytków
DELEGATURA w KONINIE
UL. 1 MAJA 7, 62-510 KONIN
Załącznik do decyzji: 142/2019
z dnia 1.08.19r.
nr: KO.WN.5142.1772.1.20

mgr Natalia Lipowczyk
starszy inspektor ochrony zabytków

Zgodnie z ustaleniami z ogólnych zawartymi w protokole nr 111/2019 z dn. 7.06.2019r.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW w POZNANI
Wojewódzki Konserwator Zabytków
DELEGATURA w KONINIE
UL. 1 MAJA 7, 62-510 KONIN

Opracowanie: Bogumiła Terzyjska - konserwator zabytków

Ewa Kruk – historyk sztuki

Załącznik do decyzji: 92/2023/A
z dnia 23.05.23r.
nr: KO.WN.5142.1224.2.2023

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Poznaniu Łódź – lipiec 2019r.
Kierownik Delegatury w Koninie

mgr Grzegorz Gudnik

Ewa Kruk
NIP: 725-181-07-50
tel. 668180450
DYPLOM AE NR 011022
mgr Bogumiła Terzyjska

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23r.
Druk

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 66 74 08 244 71 83

SPIS TREŚCI

1.0. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

2.0. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

3.0. KRÓTKA HISTORIA OBIEKTU I OPIS INWENTARYZACYJNY

4.0. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

5.0. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT
KONSERWATORSKI

6.0. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

7.0. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Za zgodność
odpisu z oryginałem
6.12.23
Duk

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul.1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 24 244 71 22, 244 71 83

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul.1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 24 244 71 22, 244 71 83

1.0. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

OBIEKT: polichromia we wnętrzu Kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela w Ciężeniu

ADRES: Ul. Wolności 1; 62- 404 Ciężęń

TECHNIKA ORYGINAŁU: polichromia ścienna na tynku wapiennym, na pobiale.

NR. REJESTRU ZABYTEKÓW: 85/102 z dn. 31.05.1968r.

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA: nieznany

SYGNATURA :brak

INSKRYPCJE: brak

DATOWANIE: 1986 r. ostatnia warstwa przemalowań, pocz. XX w. odsłonięta podczas badań warstwa polichromii

POCHODZENIE: brak informacji

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół parafialny p. w. św Jana Chrzciciela w Ciężeniu

WŁAŚCICIEL / UŻYTKOWNIK: parafia p.w. św Jana Chrzciciela w Ciężeniu reprezentowana przez ks. Proboszcza Mieczysława Stachowiaka

AUTOR OPRACOWANIA: Bogumiła Terzyjska – dyplomowany konserwator dzieł sztuki; dyplom: AE Nr 011022

Ewa Kruk – historyk sztuki

DATA I MIEJSCE WYKONANIA: 2019 r. Łódź

ILOŚĆ STRON: 16

ILOŚĆ FOTOGRAFII: 17

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23 v.

Rend

RAJONOWY URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul.1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 22 244 71 22, 244 71 83

RAJONOWY URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul.1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 22 244 71 22, 244 71 83

2.0. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania są wykonane na obiekcie badania stratygraficzne w formie odkrywek schodkowych, oraz wstępny program prac dotyczący polichromii wewnątrz kościoła

Badania przeprowadzone in situ obejmowały: ściany wewnątrz kościoła (prezbiterium, nawa, kaplice, kruchta) wraz z partią cokołową, pilastry. Na podstawie badań opracowany został wstępny program prac konserwatorskich dotyczący odkrytej warstwy polichromii

Zakres opracowania obejmuje opis zabytku oraz planowane prace konserwatorskie. Program prac konserwatorskich określa także szczegółowo technikę i technologię planowanych prac.

3.0. KRÓTKA HISTORIA OBIEKTU I OPIS INWENTARYZACYJNY

Krótką historią kościoła:

najstarsza wzmianka o kościele w Ciężeniu pochodzi z 1260 r. najprawdopodobniej powstał po zezwoleniu w 1251 r. księcia Przemysława I biskupowi Boguchwałowi na lokowanie e Ciężeniu targu na prawie niemieckim. Najprawdopodobniej od XIIw. Ana pewno po zniszczeniach krzyżackich w 1331 r. osada Ciężen staje się własnością a także rezydencją biskupów poznańskich. W 1384 roku wzniesiony zostaje i wyposażony przez biskupów poznańskich drewniany kościół pw. św. Jana Chrzciciela. Istnienie kościoła potwierdzają akta biskupie z 1439 r.

Murowaną świątynię wzniesiono w 1504 r. w czasie ponownej lokacji miasta dzięki fundacji bp. Jana Latańskiego.

W 1535 r. nastąpiło poświęcenie kościoła p.w. Najświętszej Marii Panny, Jana Chrzciciela, śś. Wojciecha i Stanisława biskupów i męczenników.

Powstały wówczas późnogotycki murowany kościół był budowlą jednonawową z krótkim wysuniętym trójbocznie zamkniętym prezbiterium z oknami zamkniętymi ostrołukiem. Ściany zewnętrzne wzmocnione zostały szkarpami.

W 1658 r. bp. poznański Andrzej z Bnina Opaleński odnawia kościół malując wnętrze oraz wymienia ławki. W tym samym czasie w kościele zamontowano dzwony – dar bp. Wojciecha Tholibowskiego.

W 1760 r. dzięki działaniom bp. Teodora Czartoryskiego kościół został przebudowany w stylu barokowym. Do gotyckiego korpusu po bokach dostawiono symetrycznie dwie kaplice, oś nawy zamknięto wieżą przykrytą barokowym hełmem. Gotyckie ostrołukowe okna zamknięto łukiem półkolistym. Zlikwidowano również szkarpy.

Opis inwentaryzacyjny: polichromia wewnątrz kościoła

Za zgodność odpisu z oryginałem
 6.12.23 v.
 Rubi

WOJEWÓDZKI URZĄD
 Ochrony Zabytków w Poznaniu
 DELEGATURA w KONINIE
 ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
 tel. 62 614 71 20, 214 71 83

Wnętrze kościoła składa się z dwuprzęsłowej nawy głównej przykrytej sklepieniem beczkowym z lunetami. Wysunięte krótkie, nieco podwyższone w stosunku do nawy trójbocznie zamknięte prezbiterium nieco przykryte zostało drewnianym stropem płaskim z profilowanym gzymsem. Nawę od prezbiterium oddziela łuk tęczyowy. Arkada łuku tęczyowego o zamknięciu koszowym.

Do nawy symetrycznie umieszczono kaplice, ze sklepieniem żaglastym. Arkady kaplic w obramieniu potrójnych pilastrów.

W ścianie zachodniej ujęta zdwojonymi pilastrami zamknięta łukiem koszowym arkadzie umieszczona została empora organowa o murowanej balustradzie z prostokątnymi płycinami. Osadzona na łuku koszowym, lekko wysunięta przed lico ściany.

Polichromia stanowi część wystroju kościoła. Wykonana w stylu neobarokowym składa się z monochromatycznego gładkiego tła oraz ornamentów neobarokowych w postaci obramowań otworów okiennych, scen figuralnych, dekoracji pilastrów, otworów wentylacyjnych, na chórze organowym, dekoracja sklepień kaplic. Ornament o charakterze rocailowym, małżowinowym o uproszczonej formie.

Przedstawienia ornamentalne przeplatane przedstawieniami figuralnymi - postaci aniołów w sklepieniu kaplic. Na stropie prezbiterium przedstawienie św Wojciecha ujęte w wieloboczną ramę zdobioną bordiurą rocailową. Na sklepieniu prezbiterium w tondzie przedstawienie św. Rodziny starcze niż pozostała dekoracja prawdopodobnie z przełomu XIX i XX w. ujęte w neobarokową ramę.

Na sklepieniu nawy oraz kaplic symboliczne ujęcia hostii, narzędzia męki pańskiej, ducha świętego w postaci gołębic.

Obecny wystrój kościoła – polichromia pochodzi z okresu ostatniego remontu - malowania wnętrza kościoła w 1986 r.

Najstarszym widocznym fragmentem polichromii jest przedstawienie św. Rodziny ze sklepienia nawy kościoła.

Kolorystyka ścian utrzymana w jasnej tonacji rozbielonego różu, jasnego ugru dodatkowo rozjaśnionego działaniem promieni UV. Ornament o oszczędnej kolorystyce: brąz, ugier, biel, róż. W partiach figuratywnych dodatkowo czerwień, żółć i błękit.

Zachowane przedstawienie św, Rodziny malowane pełnoplastycznie z użyciem szerokiej gamy kolorystycznej.

Odsłonięta podczas badań polichromia prawdopodobnie z pocz. XX w. składa się z marmoryzowanych płycin w kolorze zbrudzonego różu z bielą ujętych w dwubarwną ramę brąz-róż, róż-biel z zachowaniem iluzji światłocieniowej.

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23v.

R. K.

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 69 244 71 76, 244 71 80
tel. 69 244 71 23, 244 71 83

Marmoryzacje znajdują się jedynie na pilastrach. Wykonane na ścianach odkrywki odsłoniły monochromatyczną polichromię w kolorze różu złamanego ugiem, na pilastrach znacznie jaśniejsze w odcieniu ugiowym. Partie cokołowe w kolorze ciemniejszego różu złamanego ugiem.

4.0. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Ogólny stan zachowania polichromii w kościele p.w. św. Jana Chrzciciela jest dosyć dobry. Wstępna analiza wizualna wykazała silne zabrudzenie i zakurzenie powierzchniowe. Miejscami na ścianach oraz sklepieniach widoczne są spękania pajęczynowe, ubytki fizyczne i mechaniczne. W partiach cokołowych na skutek złej izolacji zaprawa tynkarska jest mocno zdegradowana. Widoczne są silne odspojenia warstwy polichromii wraz z zaprawą od podłoża, miejscami tynk jest zmruszały i mocno się osypuje. Miejscami widoczne są nierównomiernie występujące wysolenia soli mineralnych i pęcherze.

Klasyfikację tych zniszczeń należy zacząć od akumulacji w obiekcie skutków różnorodnych zmian klimatycznych min. działanie wilgoci, stanu technicznego budowli, ewentualne ruchy murów czy też sposób użytkowania budynku.

Wody gruntowe spowodowały zawilgocenie fundamentów. Woda kapilarna transportowana w wyższe partie zawilgoconego muru ceglanego poprzez podciąganie kapilarne doprowadziła do wysoleń soli mineralnych oraz powstawania pęcherzy odspojonej warstwy zaprawy wraz z warstwą malarską.

Środowisko permanentnej wilgotności a także kondensacja pary wodnej są odpowiednie dla działalności mikroorganizmów co spowodowało zmianę fizykochemiczną składu pigmentów oraz spoiw zastosowanych wewnątrz obiektu prowadząc do ich degradacji.

Po wykonaniu odkrywek i przeprowadzeniu wstępnych badań stwierdzono iż odsłonięta warstwa malarska jest w dużym stopniu zachowana i dobrze czytelna. Wykonane odkrywki odsłoniły warstwę polichromii pochodzącą prawdopodobnie z pocz. XX w. Podobny rodzaj polichromii – marmoryzowane płyciny pojawiają się w okolicznych kościołach - Łądek, Cienin Kościelny (datowanie potwierdzone jest w dokumentach parafialnych)

Niestety nie na wykonanych odkrywkach nie znaleziono fragmentów wcześniejszego wystroju. Bezpośrednio pod warstwą pobiałą występuje zaprawa wapienna.

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23.v.

[Signature]

Wojewódzki Urząd
ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 171 26 244 71 83

WOJEWÓDZKI URZĄD
ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 171 26 244 71 83

5.0. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI

Biorąc pod uwagę stan zachowania odsłoniętej polichromii oraz funkcję obiektu podstawowym celem prac konserwatorskich i restauratorskich będzie zatrzymanie dalszego procesu destrukcji polichromii a w dalszej części przywrócenie wartości estetycznych. Konserwacja polegać będzie na usunięciu wtórnych przemalowań, naprawy ubytków tynkarskich, odtworzeniu warstwy zaprawy w partiach cokołowych.

Marmoryzacje występująca w partiach pilastrów zostanie scalona, odtworzona zostanie pierwotna kolorystyka płaszczyzn. Przedstawienie na sklepieniu nawy zostanie oczyszczone, wzmocnione, i skonsolidowane tak by powróciło do pierwotnego wyglądu

Obecny stan zachowania, i wtórne przemalowanie negatywnie wpływają na wartości estetyczne obiektu.

6.0. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Przed przystąpieniem do działań konserwatorskich należy przeprowadzić następujące czynności.

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej przed przystąpieniem do prac konserwatorskich.
2. Obserwacja w świetle (bocznym i rozproszonym) widzialnym oraz UV w celu zbadania problematyki przebiegu prac konserwatorskich. Zbadanie odporności warstwy malarskiej, a także stopnia degradacji malowideł ściennych.
3. Przeprowadzenie prac odkrywkowych wraz z pobraniem próbek stratygraficznych polichromii i podłoża.
4. Wykonanie badań mikroskopowych na pobranych próbkach przekrojów stratygraficznych celem identyfikacji charakterystyki podłoża, spoiw oraz warstwy malarskiej malowideł ściennych ustalenie chronologiczne warstw malarskich i ich i stanu zachowania.
5. Po wstępnych analizach wizualnych a także po zapoznaniu się z wynikami badań mikroskopowych należy przystąpić do usunięcia warstwy wtórnych przemalowań i pobiał metodą mechaniczną, chemiczno-mechaniczną poprzedzoną wcześniejszymi próbami konserwatorskimi.
6. Usunięcie ewentualnych wtórnych napraw tynku (konieczność i skala wykonanych prac ustalona zostanie po oczyszczeniu polichromii z wtórnych przemalowań)

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23
Dm

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 62 244 71 83, 244 71 83

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 62 244 71 83, 244 71 83

7. Następnym krokiem będzie doczyszczanie lica polichromii z zabrudzeń za pomocą (pary wodnej, gumki wish- ab o różnej twardości, gumki chlebowej, nasączonymi wacikami wodą przegotowaną, czy enzymatycznie, metodą rolowania). W przypadku wystąpienia trudności z doczyszczaniem fragmentów polichromii należy przystąpić do wykonania prób z zastosowaniem innych rozpuszczalników: aceton z wodą (1:1), PAW (5%,10%,15%), toluen, gel de syntese z benzyną lakową oraz wodą, Contrad 2000. Wszystkie substancje zostaną naniesione przy pomocy wacika, metodą rolowania.
8. Zachowane tynki oraz oczyszczoną powierzchnię polichromii należy wzmocnić i utrwalić (np. KSE 100 – Remmers, Consolid 100 – KABE, 7% roztwor paraloidu B72 lub innymi środkami o tych samych parametrach).
9. W miejscach gdzie występują wysolenia należy wykonać okłady odsalające.
10. Następnym etapem prac będzie dezynfekcja ścian np. preparatem Adolit M – rRemmers lub innym o podobnych właściwościach.
11. Jeżeli podczas oczyszczania wystąpi problem odpajania się warstwy malarskiej od podłoża w miejscach najbardziej zdegradowanych szczególnie w okolicy ewentualnych zacieków należy skonsolidować polichromię z podłożem. W tym celu wymagane jest przeprowadzenie prób konsolidacyjnych na niewielkim obszarze lica przy pomocy wybranych konsolidantów np. PAW (5%,10%,15%), Ledan TC iTB, Primal AC 33 lun równoważne.
12. Pudrujące się warstwy malarskie należy utrwalić Klucelem G lub innym preparatem o podobnych właściwościach.
13. W miejscach gdzie występuje odspojenie tynku należy wykonać iniekcje podtynkowe przy użyciu Ledanu TC i TB lub innym preparatem o podobnym działaniu w zależności od rodzaju odspojień, w miejscach dużego zasolenia zaleca się zastosowanie szerokoporowych tynków.
14. Ubytki warstwy zaprawy uszkodzone mechanicznie, poprzez degradacje należy uzupełnić przygotowaną zaprawą wapienną bądź gotowymi firmowymi kitami wysokiej jakości zbliżonymi charakterystyką i właściwościami fizyko- chemicznymi do tych jakie charakteryzują zaprawę wapienną. Uzupełnienia warstwy zaprawy można (to zależy od zidentyfikowanej metody) zabezpieczyć warstwą pobiąły.
15. Po przeprowadzeniu prac uzupełniających ubytki zaprawy należy przystąpić do uzupełniania warstwy polichromii metodą punktowania scalającego (kreska, kropka).
16. Proponowaną technologią będzie zastosowanie pigmentów organicznych sypkich w spoiwie PAW, ewentualnie po rozpoznaniu techniki malarskiej zastosowanie gotowych farbbarbami krzemianowych (np.f. Keim lub farbami o podobnych parametrach), o właściwościach optycznych zbliżonych do farb wapiennych, naśladowczo do oryginału. zbliżonych charakterystyką i właściwościami fizyko- chemicznymi do oryginału.

Za zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23
P. Kub

DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 76 744 71 93

DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 76 744 71 93

17. Całość wykonanych prac należy zaimpregnować i utrwalić za pomocą gotowych preparatów systemowych, bądź roztworem paraloidu B72 (w zależności od wybranej technologii)
18. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania, na każdym etapie prac.
19. Końcowym etapem prac konserwacyjno-restauratorskich będzie sporządzenie dokumentacji technologicznej obrazującej wizualnie oraz merytorycznie przebieg całości prac oraz zastosowanych materiałów

Zn zgodność
odpisu z oryginałem

6.12.23 v...

[Handwritten signature]

Wojewódzki Ośrodek
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 22 74 96 211, 74 96 212

Wojewódzki Ośrodek Ochrony
Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 22 74 96 211, 74 96 212

7.0. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

fot. 1. Współczesna neobarokowa polichromia z przedstawieniem figuralnym

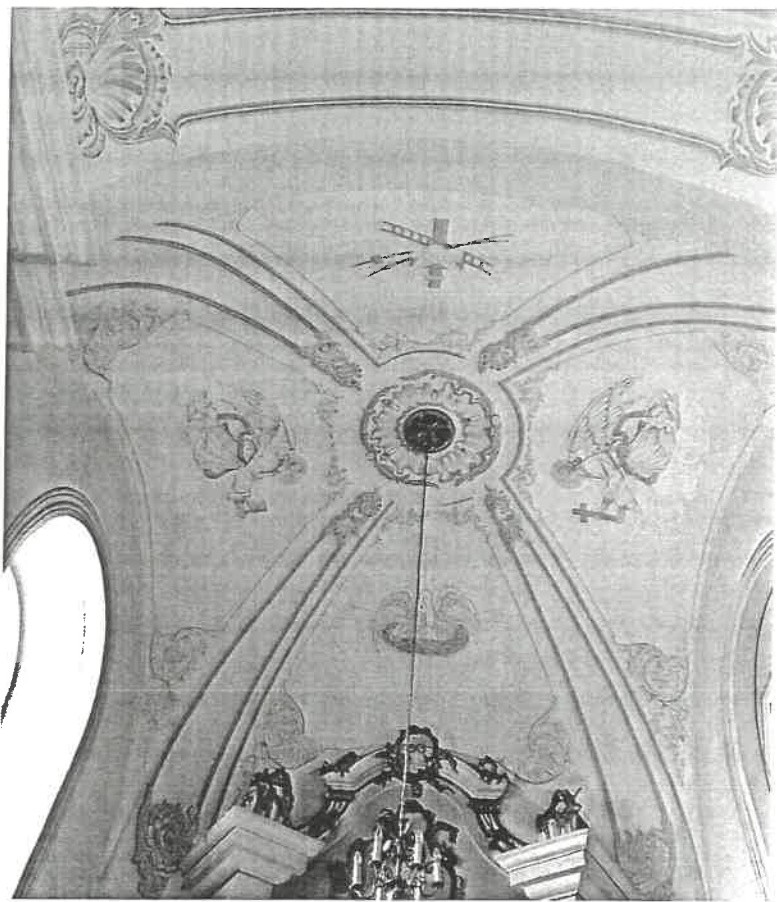

fot. 2. Współczesna neobarokowa polichromia z przedstawieniem figuralnym prawdopodobnie z przełomu XIX i XX w.

Za zgodą
odpisu z oryginałem

6.12.23 v.
Kew

DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 061 246 71 23, 246 71 93

fot. 3. Neobarokowa polichromia w kaplicy bocznej

fot. 4. Neobarokowa polichromia zdobiąca chór organowy.

Za zgodności
odpisu z oryginałem

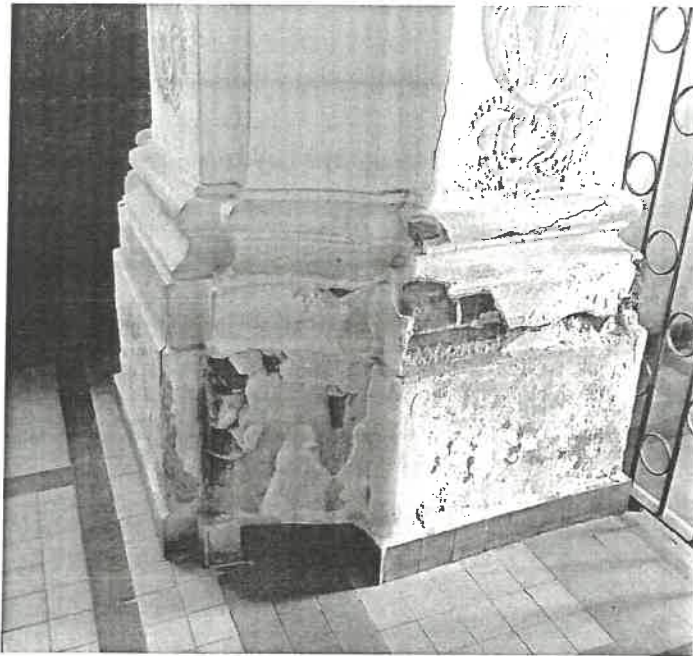
6.12.23

Dmk

WYSTAWA
 Cmentarz Zabytkowy w Poznaniu
 DELEGATURA w KONINIE
 ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
 tel. 24 244 71 76, 244 71 83

WYSTAWA
 Cmentarz Zabytkowy w Poznaniu
 DELEGATURA w KONINIE
 ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
 tel. 24 244 71 76, 244 71 83

fot. 5, 6, 7, 8. Zdegradowane partie cokołowe pilastrow w nawie glownej z widocznymi odspojeniami tynku oraz wysoleniami

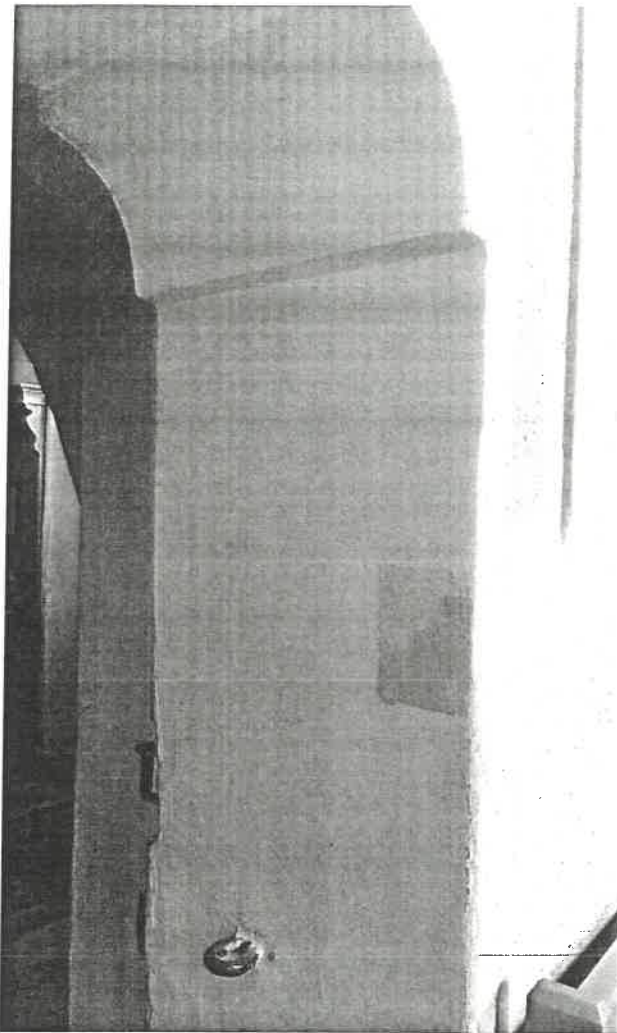
Z...
odpisu z oryginalam

6.12.23

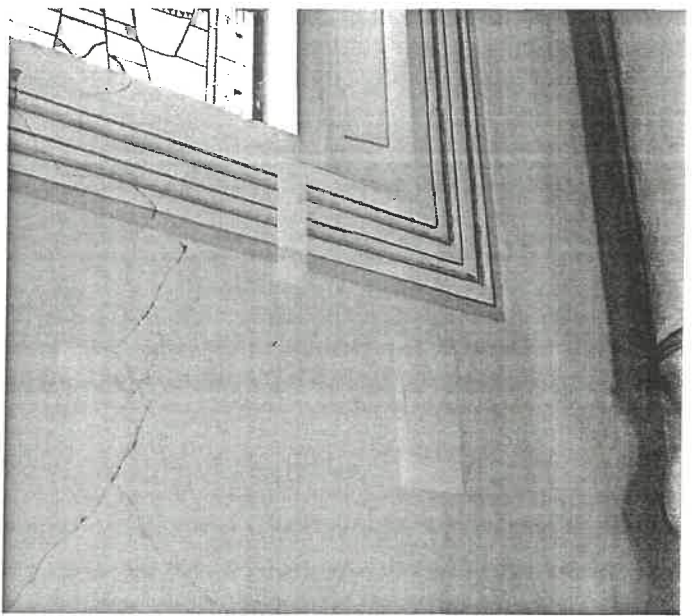
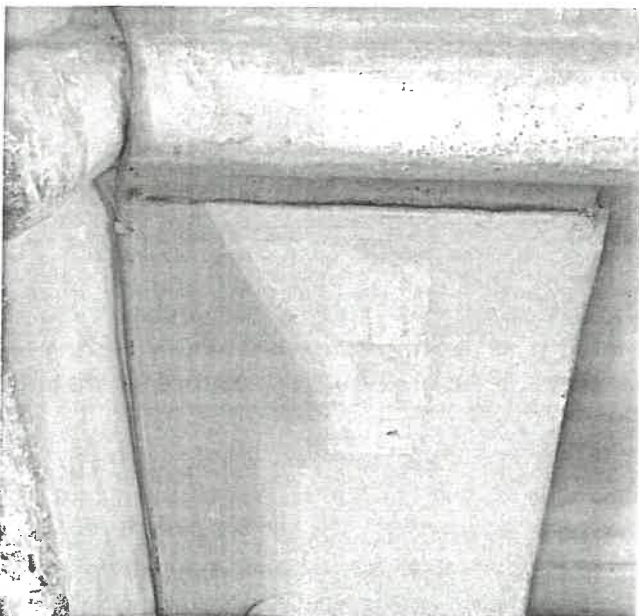
Skw

W ODDZIALE URZĘDOWYCH ZABYTKÓW W POZNANI
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 244 71 76 244 71 83

W ODDZIALE URZĘDOWYCH ZABYTKÓW W POZNANI
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 244 71 76 244 71 83

fot. 8, 9. Odkrywka stratygraficzna w przejściu z prezbiterium do zakrystii

fot. 10. Odkrywka stratygraficzna w partii cokołu pilastra między prezbiterium a nawą

fot. 11. Odkrywka stratygraficzna w prezbiterium

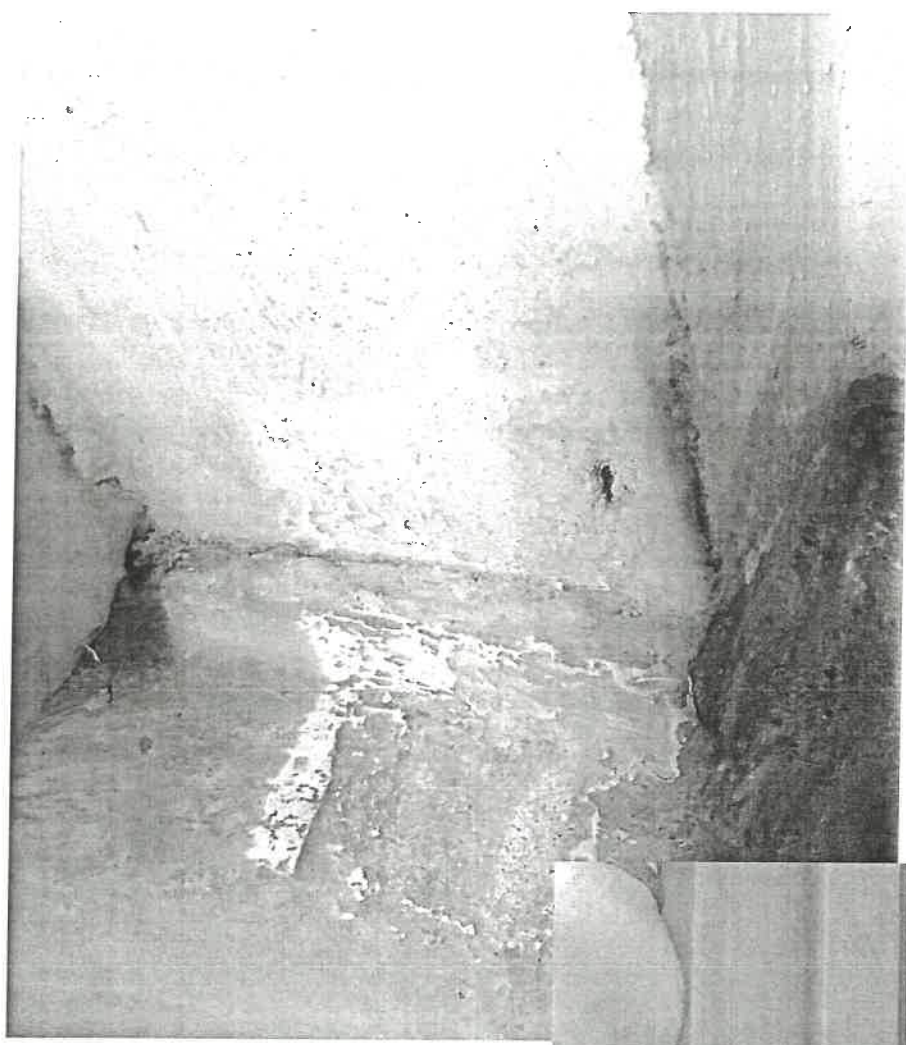
Za zgodą
odpisu z oryginałem

6.12.23.v.

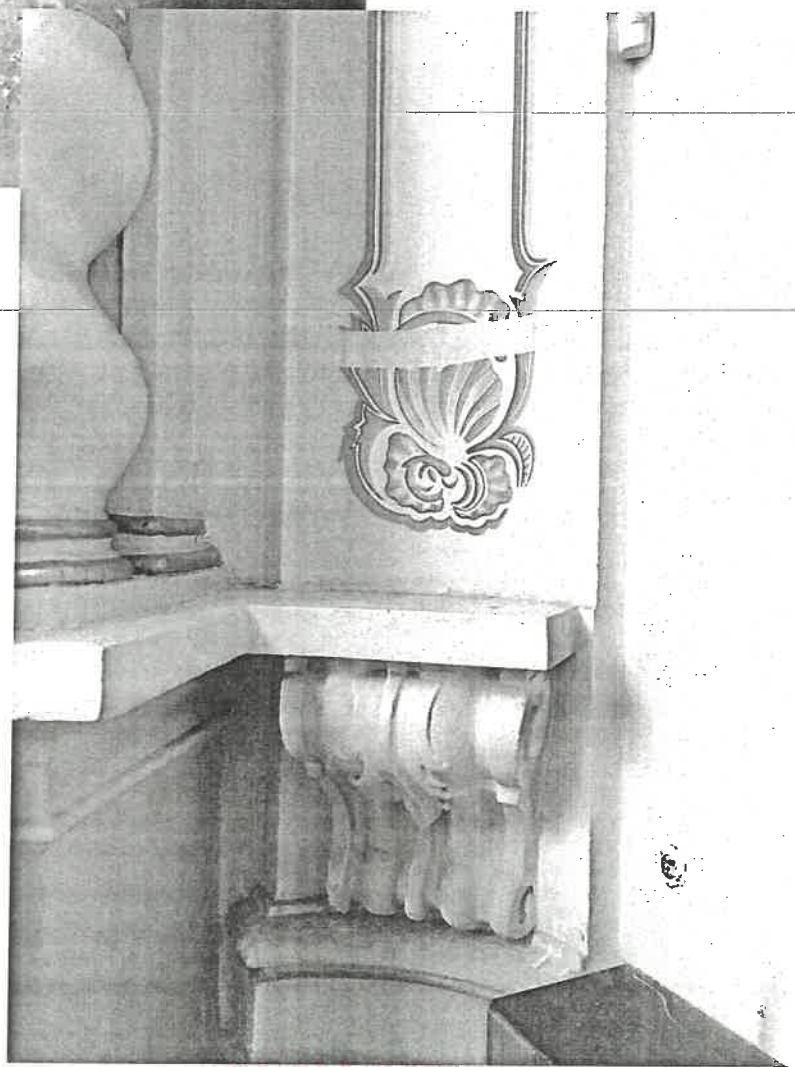
Dw

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 74 26 244 71 73

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 71 74 26 244 71 73

fol. 12, 13. Odkrywka stratygraficzna wykonana pilastrze w kaplicy bocznej

Za zgodą
odpisu z oryginałem
6.12.23 v.
slw

DELEGATURA w KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
tel. 00 54 71 23, 24 71 83

fol. 14. Odkrywka stratygraficzna z widoczną marmoryowaną płytą na pilastrze w kaplicy bocznej

fol. 15. Odkrywka stratygraficzna na pilastrze w nawie kościoła z widoczną marmoryzacją oraz zdegradowana zaprawą w strefie cokołu

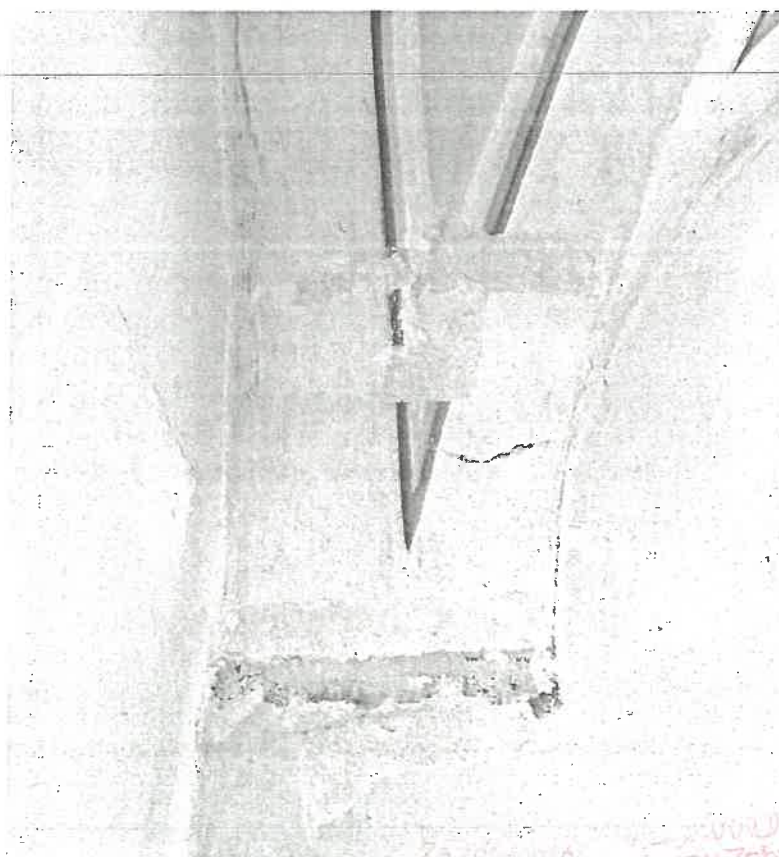
Załącznik nr 1
 odpisu z oryginałem
 6.12.23.
 [Signature]

WYDZIAŁ OCHRONY ZABYTKÓW W POZNANI
 DELEGATURA W KONINIE
 ul. i Maja 7, 62-510 Konin
 tel. 71 74 76 228.71 83

WYDZIAŁ OCHRONY ZABYTKÓW
 ul. i Maja 7, 62-510 Konin
 tel. 71 74 76 228.71 83

16, 17. Kruchta kościoła neobarokowa dekoracją, widocznymi odspojeniami warstwy malarskiej w dolnej partii oraz dkrzywka stratygraficzna

Za zgodą...
odpisu z oryginałem

6.12.23
K...
K...

WYDZIAŁ OCHRONY ZABYTKÓW W POZNAŃ
DELEGATURA W KONINIE
ul. 1 Maja 7, 62-510 Konin
71 25 244 71 83

KONINIAŃSKI URZĄD
Urząd Zabytkowy w Koninie
DELEGATURA w Koninie
ul. Wolności 7, 62-510 Konin
tel. 71 25 244 71 83